

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri:

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâşlı **GAD FRANKO**

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri
Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk
Fakültesi Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mah-
kemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Aşil mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mec-
muası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu
azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazihanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

**Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber
400 kuruştur.**

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

BANKALAR MATBAASI

Haim, Rozio ve Ş^{kı}

1932

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Her ayın on beşinde neşrolunur

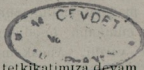
TETEBBÜLER

DOCTRINE

Hukukî fikirler :

RÉFLEXIONS JURIDIQUES

Haczi İhtiyati hakkında

Geçen nüshanızdaki tetkikatımıza devam ediyorum.

6 — 4 numarolu fıkra da haczi ihtiyati talebine selâhiyettar olmasının tespitini muvafık görmüş ve bu bapta bazı mütalealar dermeyeran etmiş idim. Usulu muhakemenin 102 inci maddesi bu nükteyi nazar itibara almış ve (muaccel olan alacağının muakabilinde rehin olmaz veya bulunan rehin alacağının mecmuunu tediyeye kâfi görülmezse) dainin muayyen dört şartın tahakkuku halinde haczi ihtiyati talebine selâhiyeti dergârdır. İşte bu kaydın derdestitadil lâiyanın iki yüz altmış ikinci maddesine ilâvesi muvafık olur. Filvaki haczi ihtiyatiye mütedair usuldaki alıkâmın icra ve iflâs kanununa mugayir olmayanların hükmü baki olduğu mer'iyette bulunan kanunun 342 inci maddesinde musarrıh ve bu kayd muaddel layihada ipka edilmiş bulunmasına nazaren usuldeki kayittan istifade etmek mümkün ise de muaddel layihada bunun tasrin edilmesi faideli olur. Binaenaleyh derdesti tetkik layiyanın iki yüz altmış ikinci maddesinin (Rehinle temin edilmemiş veya mevcut rehin alacağının mecmuunu tediyeye kâfi görülmemiş ve vadesi gelmiş bir borcun alacaklısı) suretinde tanzımı söylediğim maksad namına hizmet eder ve o haldе usulu muhakemenin 102 inci maddesinin mülga ad edilmesi lâzım gelir.

7 — İhtiyati hacze mahkemece karar verileceği ve dainin mahkemeye kanaat getirecek esbap ve delaili ibraza mecbur olduğu hakkındaki icra ve iflâs kanununun 255 inci maddesinin metni derdesti tetkik lâyhada 263 inci madde aynen ipka edilmiştir. Ancak maddenin nihayetinde (mahkeme iki tarafı dinleyup dinlememekte muhtardır.) suretinde bir cümle ilâve edilmiştir. Bence ihtiyati hacizların hududu tevsi edilmiş olmasına ve ihtiyati hacizlardan medyun için bazen pek ağır neticeler sudur etmekte bulunmasına binaen medyunu dinlemeden haciz vaz'ında bir az teemü şarttır. Filvaki şimdiki tadilde bu husus hakimnin takdirine serbestçe brakiliyor ise de bu hakki taktirin maddenin usulü tahririnde bir az mukayyet tutulmasına ilâve edilen cümlelerin (medyun müstacelen davet edilup gelmese bile karar verilir. Ancak müstaaccel ahvalde medyun davet edilmeksizin dahi hacze karar verilebilir.) suretinde yazılması maksadı daha iyi temin eder. Zaten usulü muhakemenin 105 inci maddesinde bu tarzı hareket aleliltlak bilumum ihtiyati tetbirler için vaz'edilmiştir.

8. — Yeni tadilatla hacizin göstereceği teminata dair şimdiki kanunda mevcut madde (256) yerine daha vazih bir madde (264 inci madde) konulmuştur. Bu maddeye nazaren haciz usulün 96 inci maddesi mucibince teminat göstermeğe mecburdur. Bu tadile lüzum kat'i vardır. Madamki yeni esaslarda haczi ihtiyatinin tesbili yoluna gidilmektedir, bunun mukabili olarak medyunun hukukunu siyanet edecek tetbirler almak lâzımdır. Maddenin birinci fıkrası bu teminat vus'atı ve münderecatını açık surette göstermekte ve teklif hem mütehaccizünaleyhın hem eşhası salısenin bilumum zararlarını edaya kefalet edeceğini söylemektedir. Mesarifi muhakeme ve seferiye gibi tabirler yazmağa lüzum olmayup aleliltlak (bilumum zararlar) dahi bahs edilmesi kafidir. Maddenin ikinci fıkrasında talibi haciz olan daini kespi kat'iyet etmiş bir ilâma müsteniden müracaat ettiği takdirde teminat aranmayacağı göstermektedir. Halbuki kat'i ilâm için haczi ihtiyatinin talebine lüzum olacağını düşünemeyorum. ilâmi kati ile icraya gidilerek hemen icra ettirmek mümkündür. Yalnız bir

mütalea varıt olur; İlâmi kat'i üzerine ödeme emri göndermek ve bunun için bir kaç gün beklemek lâzım olduğuna ve bu zaman zarfında medyunun mal kaçırması mümkün görülmesine mebni bu noktadan haczi ihtiyati talep edilmesi muhtemeldir. İşte o halde teminat aranmaz. fakat ekser ahvalde ilâmi kat'i üzerine icraen tazyik ve taakipte bulunulacağı tabiidir. Üçüncü fıkra da ise ilâm mahiyetindeki vesaikten bahs ediyor ki bunlardan dolayı teminat talep etmek veya etmemek cihetini hakimın taktirine bırakmıştır. İlâm mahiyetindeki vesaikten maksat Noter senedi, devairi resmiyeden sadır olmuş evrak olsa gerektir. Bu iki fıkra şimdiki kanunda mevcut değildir.

Son fıkra da şimdiki kanunla derdesti tadil kanun aynı kelimeleri kullanmışlar ise de tadilde bir (dahi) kelimesi ilâve edilmiştir. Şimdiki kanun (tazminat davası ihtiyati haczı koyan mahkemede açılır.) diyor. Muaddel metinde (koyan mahkemede dahi açılır.) deniliyor ki dainler için büyük bir teshilatıdır. Zira hacız bir çok yerlerde vaz'edilebileceğine nazaren daini mutlaka haczi vaz'eden mahkemeye göndermekte isabet olamaz idi.

Bu bahsa tekrar rücu edeceğim.

İflâslar senesi

Cümhuriyet refikimizin pazar gününe müsadif 2752 numarolu ve 3 kânunusani 932 tarihli nüshasında neşrettiğim şu küçük mekaleyi buraya nakilde faide tasavvur ettim.

Umumî harp bütün dünyaya sirayet etmiş, bütün dehşeti ile devam ediyor.

Bir daha avdet etmemek üzere giden, naşını gömdüğümüz 931 senesine mütemayiz bir sıfat bulmak lâzım gelirse buna "İflâslar senesi" dememiz muvafık olur.

Yalnız yüzlerce bankaların, milyonlarca sermayelerin, hesapsız müesseselerin, sayısız tacirlerin iflâsı değil ! İdeallerin, yüksek gayelerinin, büyük ümitlerin, hayatbahş hayallerin iflâsı !

Ölen sene, istisnasız, bütün mes'eleri, en mudil muahedeleri beşeriyetin önüne yığmış, hallini emretmişti. Kendilerini dev aynasında gören insanlar uğraştılar, çırpındılar tek bir mes'eleye bir çarei hal bulmadılar. Akıl, zekâ, ilim, iktisat, menfaati âmme hepsi insanların pek dar ve gayrimakul bir milliyetçilik hudutları dahilinde sıkışıp kalmanın yanlışını, yegâne çarenin birleşmekte, beynelmilel çareler aramakta olduğunu ve bunun için küçük büyük milletlerin müsavatını kabul etmek lâzım geldiğini isbat etmiş iken bu tavsiyeler ve hatta ilmin bu emirleri kimse tarafından dinlenmedi.

Beşeriyetin sükûneti için zarurî görülen Almanya-Fransa takarrübü hiç bir mes'eleyi kökünden halledeceği cesaretini göstermeksizin zahiri - ve hiç kalpten doğmıyan-dostluk ifadelerinden ve parlak beyanlardan ibaret kaldı.

Milletleri ezen tamirat ve beynelmilel borçlar mes'elesi ise Amerika Reisicumhuru M. Hoover'in son teşebbüsü ile yeni ve cezâfî bir meceraya gideceği ümidini vermişken Amerika kongresinin temayülâtı bu ümide belbağlamağı-şimdilik-makul bir düşünce olmadığını gösterdi.

Dünya milletlerini birleştirmenin imkânsızlığı önünde hiç olmazsa yalnız Avrupa milletlerinin menafiini birleştirmeğe çalışan bir Avrupa ittifadının teşkiline matuf gayretler bu sene zarfında fazla kuvvet kesbedeceğine daha cılız bir surette yeni seneye devrediliyor.

Muamelâtın intizamı için elzem olan paraların istikrarı prensibi ise hiçe dönüyor. İngiliz lirasının sarsılması ve altın esasından ayrılması-ki tarihte pek mühim bir vak'a olarak tezkâr edilecektir. — Hali hazırda paraları istikrar kanunundan uzak olan milletlerin miktarını yirmi dokuza çıkarıyor.

Teslîhatın tahdidi mes'elesine gelince şubatta aktedilecek konferansa yeis ile, ümitsizlikle yürüyorlar.

Biz bu arada ne yapıyoruz ? Bütün müşküllere rağmen-büyük, pek büyük gayretler ve fedakârlıklara — paramızın filî istikrarını müdafaa ve muhafaza ediyoruz. Bu zamauda hiç bir taraftan hiç bir kimseden medet beklemenin manasızlığını idrak ederek yegâne necat yolunu milletin kuvvet ve metanetine güvenmekten ibaret olduğunu imanı tam ile takdir ederek kendi kendimizi kurtarmağa çalışıyoruz.

Harbi umumînin bittiğini hangi akılsız müverrih söylemiştir ? Etrafınıza bakınız : Umumî harp bütün dünyaya sirayet etmiş, bütün dehşetile devam ediyor. Top, tüfek yerine her millet ecnebi malını koğmakla, kendi parasını dışarıya gitmekten menetmekle meşguldür. Tam harp zamanında olduğu gibi !

Bu gibi zamanlarda millet efradına düşen vazife zaman ve ahvalın vahametini takdir ederek birbirine yaklaşmak ve hükûmetin etrafında gönül birliğile elele vererek hükûmetin tedbirlerine ve teşebbüslerine hâdim ve muin olmaktır.

İlleştirme tettebbüleri

İlleştirme tettebbüleri (Etudes de Vulgarisations) umumi unvani altında neşretmekte olduğum küçük risalelerden (paramın istikrarına) ait olan birincisini bundan evvel mecmuanın abonelerine ihda etmiş idim. (Merkez bankasına ait olan ikincisini bu nüsha ile beraber karilerime taktim ediyorum.

Milâsh

Gad Franko